

**POROČILO O SAMOEVALVACIJI ŠTUDIJSKEGA
PROGRAMA FOTOGRAFIJA 1. ST.
VIST – FAKULTETE ZA APLIKATIVNE VEDE
V Š.L. 2023/2024**

Spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje
kakovosti

Januar 2025

Odgovorna oseba: prof. dr. Janko Žmitek, dekan

Potrjeno na seji senata 14. 1. 2025

Kazalo

1. IZHODIŠČA.....	3
2. UVOD	4
3. NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	5
1. Standard: VIST evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.	5
2. Standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.....	7
4. SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	9
3. Standard: Visokošolski zavod spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.	9
5. IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	9
4. Standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).	9
5. Standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.....	13
6. ZAKLJUČEK.....	14

1. IZHODIŠČA

Samoevalvacijsko poročilo (SEP) je bilo pripravljeno na osnovi načrta samoevalvacije (SE) za š.l. 2023/24 (faza 1), ki ga je pripravila Komisija za kakovost (KK) in sprejel senat 29. 9. 2023 in podrobnega načrta samoevalvacije za š.l. 2023/24 (faza 2), ki ga je pripravila Komisija za kakovost (KK) in sprejel senat 30. 9. 2024 ter v skladu s tem na osnovi kvantitativnih in kvalitativnih analiz podatkov, pridobljenih iz evidenc, plana za š. l. 2023/24 in poročila o delu in rezultatih v š. l. 2023/24, ugotovitvami komisij senata, poročil nosilcev predmetov, z anketami, pogovori, sestanki idr. z vsemi tipi deležnikov ipd. ter ciljev in nalog iz SEP 2022/2023 in tudi ugotovitev in priporočil.

V preteklosti je samoevalvacijsko poročilo bilo pripravljeno za vsako študijsko leto skupno poročilo za zavod in študijske programe. Zaradi optimizacije priprave poročil in po vzgledu Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, kjer se ločeno evalvira institucijo visokošolski zavod in študijske programe, je VIST s š.l. 2022/23 prešel na ločeno pripravo institucionalne in programske samoevalvacije, tako da se institucionalna samoevalvacija izvaja vsaka 3 leta za po 3 študijska leta skupaj (nazadnje za š.l. 2020/21 in 2021/22; obravnavani so bili tudi študijski programi; prvotni sklep senata, da se institucionalna evalvacija izvaja na 2 leti, je bil spremenjen), samoevalvacija študijskih programov pa vsako leto za preteklo študijsko leto, s tem, da poteka tudi sprotna evalvacija delovanja in učinkov posameznih ukrepov ter sprejemajo novi ukrepi glede na izkazane potrebe.

Poročilo sledi standardom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov NAKVIS za evalvacijo študijskih programov.

Poročila o samoevalvaciji zavoda in študijskih programov za š.l. 2019/20 ter 2020/21-2021/22, programa Fotografija 1. st. za š.l. 22/23 so dostopni na:

https://vist.si/images/datoteke/dokumenti_vist/SEP_2019-20_Konno.pdf

https://vist.si/images/datoteke/dokumenti_vist/Samoevalvacijsko_poroilo_za_I_2020-21_in_2021-22.pdf

https://vist.si/images/datoteke/Samoevalvacija_22-23_fotografija_260417.pdf

Opomba: V SEP je uporabljan izraz študent obojespolno, razen, kadar je uporabljan skupaj z žensko obliko (študentka); kadar je govora samo o študentkah, je uporabljena ženska oblika.

2. UVOD

Študijsko leto 2023/24 je za Oddelek za fotografijo pomenilo obdobje pomembnih vsebinskih in organizacijskih posodobitev, zlasti s pripravo na uvedbo novih smeri. Glavne značilnosti š. l. 23/24 so bile:

- **Sprememba programa in uvedba smeri:** Senat je decembra 2023 potrdil delitev programa na smeri **Fotografija** in **Vzporedne resničnosti (VR/XR)**. Uveden je bil nov strokovni naslov: diplomirani kreator vzporednih resničnosti (VS) / BcA Creator of Extended Realities.
- **Optimizacija izvedbe:** Zaradi osipa pri prehodu iz 1. v 2. letnik je bila uvedena **združena izvedba** nekaterih predmetov 2. in 3. letnika (npr. *Fotoknjiga, Modno ličenje, Osnove podjetništva, Alternativne fotografske tehnike*).
- **Kadrovske okrepitve in habilitacije:** **Jure Grom** je bil izvoljen v naziv višji predavatelj za področje fotografije. V študijsko komisijo je bil kot nadomestni član imenovan **Igor Prošič**. V senatu je namesto Jasne Jernejšek sodeloval **doc. dr. Uroš Hočevar**.
- **Razvoj smeri Vzporedne resničnosti (XR) in delitev programa:** Ključni mejnik v razvoju oddelka je bila decembrska potrditev Senata (december 2023) o delitvi študijskega programa na dve ločeni smeri: **Fotografija** ter **Vzporedne resničnosti (VR/XR)**. Slednja predstavlja neposreden odgovor na razmah generativne umetne inteligence in potrebo po strokovnjakih, ki obvladujejo področja, kot so prompt inženiring, 3D modeliranje, sintografija in metaverzum. Z uvedbo nove smeri se je uveljavil tudi nov strokovni naslov: diplomirani kreator vzporednih resničnosti (VS) / BcA Creator of Extended Realities.
- **Evalvacija in vsebinske prilagoditve smeri Fotografija:** Vzporedno z uvedbo nove smeri je potekala poglobljena evalvacija obstoječega kurikulumu smeri Fotografija. Na podlagi ugotovitev o potrebah po posodobitvah je Senat sprejel spremembe, ki ohranjajo aktualnost programa in zagotavljajo vertikalno povezanost temeljnih fotografskih kompetenc, ki ostajajo skupne obema smerema, hkrati pa omogočajo boljšo strokovno usposobljenost diplomantov za delo v praksi.
- **Sodelovanje na nacionalni konferenci FUTUREVERSE:** Fakulteta je svojo vlogo pri sooblikovanju prihodnosti vizualnih umetnosti potrdila z aktivnim sodelovanjem na nacionalni konferenci FUTUREVERSE v Ljubljani. V okviru dogodka so bili predstavljeni novi XR programski moduli in kurikularne rešitve, ki jih VIST uvaja v izobraževalni proces, kar dodatno krepi ugled oddelka kot vodilne institucije na področju sodobnih vizualnih tehnologij.
- **Povezovanje s praksi in gospodarstvom (Cherry Monday):** Praktična usmerjenost študija se je v tem letu odrazila v številnih projektih, med katerimi izstopa sodelovanje pri fotografiranju za uveljavljeno spletno trgovino z oblačili **Cherry Monday**. Takšni projekti študentom omogočajo neposreden stik z realnimi delovnimi procesi, naročniki in specifičnimi zahtevami modne ter reklamne fotografije, kar dopolnjuje redne pedagoške aktivnosti.
- **Povečan interes tujih študentov (Rusija):** V š. l. 2023/24 je bil zaznan bistveno večji interes za vpis študentov iz tujine, zlasti iz Rusije. Ta trend je narekoval prilagoditve v komunikaciji in pedagoškem procesu, vključno z uvedbo tutorstva za lažje opravljanje izpitov ter sprejemom specifičnih načel za delo s tujimi študenti, ki so bila vključena v Pravilnik o prilagoditvah izvajanja študija študentom z manj priložnostmi.

3. NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. Standard: VIST evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

a) **Samoevalvacija študijskega programa omogoča njegovo razvijanje in posodabljanje, tako da se ohranja njegova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje:**

Tudi v tem študijskem letu (š.l.) je zbiranje in analiziranje podatkov in informacij o študijskih programih, njihovem izvajanju, objektivnih in generacijskih značilnostih oz. posebnostih, obremenjenosti, izpolnjevanju študijskih obveznosti idr. redno potekalo na načine, navedene v SEP 2020-2022, SEP Fotografija 1. st. 2022/23 (v nadaljevanju SEP Fotografija 22/23) in pod tč. b tega poglavja. Na podlagi tega je vodstvo sproti sprejemalo ukrepe, kot so npr. dodatni termini konzultacij, dodatni izpitni roki, spodbujanje študentov za izpolnjevanje študijskih obveznosti, prilagajanje izvajanja programa glede na interese študentov (prilagajanje deleža online predavanj, snemanja predavanj) ipd. Hkrati je seveda potekala vsebinska analiza programov, kar je rezultiralo v ugotovitvah o priložnostih za izboljšanje, in na osnovi ugotovitev in predlogov v slednjem SEP je senat na 76. seji januarja 2024 sprejel predlagane spremembe s sklepoma št. 1/76 in 2/76, o čemer je bil obvešččen in je spremembe akceptiral tudi NAKVIS, s ciljem uvajanje sprememb s š.l. 24/25, za kar so priprave sistematično stekle takoj po potrditvi sprememb, že nekaj mesecev pred začetkom tega š.l.; ažurirane so bile spletne strani, informiran AZ ipd. Vsebinska analiza je privedla do naslednjih sprememb:

- **Spremembe študijskega programa Fotografija 1. st.:** Senat je potrdil delitev na smeri in nov predmetnik smeri **Vzporedne resničnosti**, ki vključuje predmete, kot so *Prompt inženiring*, *3D modeliranje*, *Sintografija* in *Metaverzum*. Te spremembe so bile usklajene z NAKVIS s ciljem uveljavitve v š. l. 2024/25.

b) **Načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja:**

Informacije so bile zbrane preko anketiranja študentov, individualnih pogovorov, poročil o izvedbi predmetov in sestankov organov VIST. Poseben izziv ostaja variabilnost odgovorov pri anketah o obremenjenosti, kar fakulteta rešuje s pojasnjevanjem metodologije.

Informacije, podatke, pripombe in predloge je zavod zbiral predvsem na naslednje načine:

- anketiranje študentov ob koncu vsakega predmeta o predmetu in izvedbi (pred izpitom) ter obremenjenosti (po izpitu);
- anketiranje delodajalcev, pri katerih opravljajo študentje prakso oz. delajo;
- individualni pogovori (s študenti, zaradi povečanega števila tujih študentov tudi posebej z njimi, pedagoškim in nepedagoškim osebjem, partnerji);
- poročila (o izvedbi predmetov idr.), evidence in druga gradiva;
- anketiranje pedagoškega osebja;
- sestanki organov VIST;
- pregledi dokumentacije.

Vključeni v SE so imeli jasna navodila, katere podatke morajo zbirati tekom študijskega leta, ki so jih deloma sproti, deloma pa (obdelane) v poletnem času dostavili Komisiji za kakovost skladno z dvofaznim načrtom SE, na osnovi tega pa so bile opravljene analize, rezultati pa so bili osnova za planiranje aktivnosti za š.l. 24/25 in naprej.

Kakovost študijskih programov smo spremljali z analizo anketnih vprašalnikov, dnevnikov posameznih predmetov, s pogovori s predavatelji, mentorji in študenti ter na podlagi drugih virov informacij kot so vpisi, prehodi, uspešnosti študentov itd. Sproti smo tudi preverjali tematsko aktualnost predmetov, spremljali novitete na različnih področjih itd. Skladno z ugotovitvami smo sproti posodabljali posamezne obravnavane teme pri predmetih, pa tudi načine izvedbe, vključno s prilagajanjem glede potreb generacije. Zaradi ugotovljenih potreb po dodatnih ažuriranjih je senat sprejel sklep, kot navedeno v tč. a) tega poglavja.

V prejšnjih letih smo zaradi problemov pri pridobivanju čim bolj realnih podatkov o obremenjenosti študentov postopoma bistveno optimizirali vprašalnik (izbirna anketa), saj ugotavljanje obremenjenosti študentov predstavlja precejšen izziv. Ocena obremenjenosti je namreč bistveno odvisna od predznanj, sposobnosti, starosti oz. drugih obvez, ki jih imajo študentje, bistvene so tudi razlike med generacijami (opazimo, da je predznanje študentov (srednješolcev v času epidemije s covidom-19) v povprečju iz leta v leto slabše, prav tako delovne navade in vztrajnost, tako da je potrebno vsako leto več naših naporov, da študenti opravljajo študijske obveznosti). Čeprav ocenjujemo, da se je z navedenim zanesljivost podatkov teh anket izboljšala, smo se v tem š.l. dodatno posvetili pojasnjevanju metodologije študentom. Problem še vedno ostaja velika variabilnost odgovorov ter relativno slab odziv – malo število respondentov. Razlog za to vidimo v velikem številu anket, ki jih morajo študentje reševati, zato predlagamo združevanje anket o obremenjenosti o vseh predmetih semestra v eno anketo.

Po tem, ko smo glede na prejšnje obdobje v 22/23 uspeli povečati odzivnost študentov pri izpolnjevanju anket o predmetih in izvedbi, smo odzivnost v tem š.l. uspeli skoraj ohraniti, pri čemer je tudi v tem š.l. odzivnost večja v nižjih letnikih.

Za zbiranje pripomb, mnenj, predlogov ipd. smo s 23/24 uvedli vprašalnik za nosilce/izvajalce pedagoških procesov ter podporno/strokovno osebje po standardih NAKVIS-a, vendar se je izkazalo, da je vprašalnik preobsežen in kompliciran, zato ga je potrebno optimizirati.

c) Primernost obveščanja deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa:

Sprememb komunikacijskih kanalov in načinov glede na navedeno v SEP za 2020-2022 in SEP Fotografija 22/23 v tem letu ni bilo. Obveščanje je potekalo preko objave SEP, sestankov, mejlingov, objav na spletni oglasni deski, na spletni strani vist.si, družbenih omrežjih in medijskih objavah.

Ocena stanja

Notranji sistem kakovosti, vključno z zbiranjem in procesiranjem informacij ter definiranjem in izvedbo ukrepov zagotavlja kontinuirano evalviranje, posodabljanje in razvijanje študijskih programov, tako da se ohranja njihova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje. Obveščanje deležnikov o načrtovanju in uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa je primerno, predvsem pa gre pohvaliti možnost, da se zaključne seje akademskega zbora ob koncu študijskega leta udeležijo vsi študentje, čeprav je zanimanja malo.

Postopna, v 22/23 in 23/24 tudi konceptualna optimizacija vprašalnikov glede obremenjenosti študentov daje pozitivne rezultate, ob zavedanju relativnosti rezultatov zaradi narave tematike. Združitev anket o obremenjenosti o vseh predmetih semestra v eno anketo ter jasna dodatna navodila za izpolnjevanje teh anket bi lahko prineslo dodatno izboljšanje tako odzivnosti kot relevantnosti rezultatov.

Medtem ko nosilci in drugi sodelujoči pri izvedbi pedagoških procesov dosledno in dokaj povedno podajajo mnenja in predloge v dnevnikih predmetov, pa je odzivnost na povabila KK, da podajajo dodatna mnenja in predloge v okviru SE slabša. Kot bistveni razlog za to je bila ugotovljena kompleksnost vprašalnika, zato je potrebna optimizacija in čimbolj sprotno podajanje mnenj in predlogov.

Realizacija ukrepov iz SEP Fotografija 22/23:

- Vzpodbujanje študentov k vključevanju v procese zagotavljanja kakovosti, tudi preko Študentskega sveta, mora ostati trajna naloga vodstva, za izpolnjevanje anket pa tudi vzpodbujanje s strani nosilcev predmetov. – **Realizirano, ostaja trajna naloga.**
- Združitev anket o obremenjenosti študentov o vseh predmetih semestra v eno anketo. – **Realizirano.**
- Optimizacija vprašalnika za nosilce/izvajalce predmetov in delovanju VIST za potrebe SE (KK pred začetkom priprave SEP za 24/25) ter vzpodbujanje le-teh k čim bolj sprotnemu obveščanju/poročanju KK o relevantnih zadevah (KK, periodično). – **Realizirano.**

Pomanjkljivosti v 23/24:

- Stalna potreba po spodbujanju študentov k sodelovanju pri anketiranju o obremenjenosti in zadovoljstvu s študijem ter v procesih zagotavljanja kakovosti.
- Preveč kompleksen vprašalnik za nosilce/izvajalce študijskih procesov in strokovno osebje za potrebe SE.
- Nesorazmerna obremenitev študentov in mentorjev z diplomskimi deli (pobuda za optimizacijo).
- Izziv vključevanja tujih študentov (jezikovne bariere).

Ukrepi in roki za odpravljanje pomanjkljivosti:

- Sistematičen pregled učnih načrtov za š. l. 2025/26.
- Vsakoletno usposabljanje študentov za izpolnjevanje anket – vodstvo VIST in KK.
- Uvedba repozitorija diplomskih del in programa za preverjanje plagiatorstva.
- Vzpodbujanje zlasti študentov k vključevanju v procese zagotavljanja kakovosti, tudi preko Študentskega sveta, mora ostati trajna naloga vodstva, za izpolnjevanje anket pa tudi vzpodbujanje s strani nosilcev predmetov.
- Združitev anket o obremenjenosti študentov o vseh predmetih semestra v eno anketo.
- Optimizacija vprašalnika za nosilce/izvajalce predmetov in delovanju VIST za potrebe SE (KK pred začetkom priprave SEP za 23/24) ter vzpodbujanje le-teh k čim bolj sprotnemu obveščanju/poročanju KK o relevantnih zadevah (KK, periodično).

2. Standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.
--

Uresničevanje nalog, povezanih s samoevalvacijo študijskega programa, v zadnjih treh letih in:

- ***sodelovanje deležnikov pri sprejemanju ukrepov za izboljšave, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila ter***
- ***sklenjenost kroga kakovosti:***

V skladu z izsledki, predlogi in cilji iz SEP 2020-22 ter SEP 2021/22 so bile realizirane vse bistvene načrtovane naloge v zvezi s študijskimi programi ter tudi vse druge zastavljene naloge, razen tistih, ki so se izkazale za neaktualne, ali pa so bile redefinirane (glej druge točke tega SEP).

Sistem po konceptu Demingovega kroga na več ravneh (predmetnika in predmetov, organizacije, organov, raziskovalnega dela, komuniciranja z različnimi deležniki, upravljanja kakovosti, sodelovanje z zunanjimi deležniki, razvoja in promocijo stroke...) omogoča, da pri identificiranju pomanjkljivosti, priložnosti in predlogov sodelujejo vsi relevantni deležniki, k čemur jih VIST tudi spodbuja in sistem tudi dopolnjuje (npr. uvedba/optimizacija vprašalnikov za sodelavce, optimizacija koncepta/vprašalnikov za ugotavljanje obremenjenosti in zadovoljstva študentov idr.). Čeprav je interes za sodelovanje študentov, deloma pa tudi dela zunanjih sodelavcev, spremenljiv, pa ugotavljamo, da zberemo na navedene načine (1. standard, tč. b) potrebne informacije, predvsem pa, da ni bojzani, da ne bi bilo imputa z njihove strani v primeru nezadovoljstva.

Ocena stanja

VIST uresničuje naloge, načrtovane na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskih programov, pri čemer sodelujejo relevantni deležniki, učinke realizacije le-teh redno spremlja in v primeru izkazane potrebe ponovno ukrepa, ukrepe pa prilagaja morebitnim spremenjenim okoliščinam in novim ugotovitvam.

Realizacija ukrepov iz SEP Fotografija 22/23:

- Vzpodbujanje zlasti študentov k vključevanju v procese zagotavljanja kakovosti je in mora ostati trajna naloga vodstva preko neposrednega vzpodbujanja (na predavanjih, vajah, mejlingi) oz. preko Študentskega sveta – realizirano, trajna naloga.
- Vzpodbujanje pedagoškega osebja, da študente opozarjajo o pomembnosti podajanja mnenj glede predmetov, izvajanja in obremenjenosti pomemben vidik in jih spodbujal, da to redno delajo. S tem se lahko poveča zavest o pomembnosti sodelovanja v tovrstnih aktivnostih – realizirano, trajna naloga.
- Razvoj smeri VR/XR: Naloga je v celoti realizirana s potrditvijo na senatu decembra 2023.
- Habilitacijski postopki: Uspešno zaključen postopek za Jureta Groma.
- Didaktična podpora: Izvedeni so bili dodatni termini konzultacij pri zahtevnejših predmetih.
- Optimizacija 2. letnika: Uvedena združena izvedba s 3. letnikom za boljšo klimo in finančno vzdržnost.

Pomanjkljivosti v 23/24:

- Spremenljiv, pogosto premajhen interes študentov, deloma tudi zunanjih sodelavcev, za sodelovanje v procesih zagotavljanja kakovosti ostaja trajna pomanjkljivost.

Ukrepi in roki za odpravljanje pomanjkljivosti

- Vzpodbujanje študentov k vključevanju v procese zagotavljanja kakovosti ostaja trajna naloga vodstva preko neposrednega vzpodbujanja (na predavanjih, vajah, mejlingi) oz. preko Študentskega sveta.
- Nadaljnje optimizacije in distribucije vprašalnikov za študente in sodelavce ter vzpodbujanje k izpolnjevanju (KK, vodstvo, ŠS).

4. SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

3. Standard: Visokošolski zavod spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.

Ali je ob vsebinskem razvijanju in spreminjanju študijski program še vedno vsebinsko in po sestavi dovršen, ali se ohranja povezanost učnih načrtov in predmetnika s cilji in kompetencami študijskega programa ter ali so vsebine povezane po horizontalni in vertikalni osi; ob upoštevanju 17. člena meril:

Ocena stanja

VIST spremlja izvajanje študijskih programov in jih izboljšuje ob upoštevanju razvoja vizualnih umetnosti in tehnologij. Večje spremembe v letu 2023/24 (uvedba smeri VR/XR) so odgovor na potrebe trga in razvoj umetne inteligence. Program ohranja vertikalno in horizontalno povezanost, saj temeljne fotografske kompetence ostajajo skupne obema smerema v 1. letniku. Uvedba smeri VR/XR je bila načrtovana tako, da ohranja aktualnost s ciljem čim boljše strokovne usposobljenosti diplomantov za delo v praksi.

K posodabljanju študijskih programov in njihove izvedbe sodijo tudi dopolnitve Pravilnika o diplomskem delu in študijskega reda glede pogojev za opravljanje izpitov ter nov Pravilnik o uporabi generativne umetne inteligence pri študiju ter Pravilnik o prilagoditvah izvajanja študija študentom z manj priložnostmi (z vključitvijo pred tem sprejetih načel o prilagoditvah tujim študentom).

S spremembami in posodobitvami študijskih programov ter izvedbe ohranjamo aktualnost le-teh s ciljem čim boljše strokovne usposobljenosti študentov za teoretično utemeljeno delo v praksi, kar se odraža tudi v pozitivnih odzivih delodajalcev.

5. IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. Standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

a) načini in oblike poučevanja, njihov razvoj oziroma prilagojenost (vključno z viri): različnim skupinam študentov, različnim študijskim potrebam in načinom študija (na študenta osredinjen študij in poučevanje), potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev:

Izvedba programa je bila zasnovana hibridno v skladu s Smernicami hibridnega pristopa v terciarnem izobraževanju (NAKVIS). Izvajanje je tako potekalo obliki predavanj, vaj, seminarских nalog, projektov, konzultacij, ipd., pri čemer je bil del predavanj, teoretičnih vaj in konzultacij izvedenih na daljavo, kar je posebej v interesu študentov iz oddaljenih krajev.

Projektno delo in mentorstvo: Projektno delo ostaja osrednji element didaktike. V letu 23/24 so študentke kozmetike (predmet *Modno ličenje*) ponovno sodelovale s študenti fotografije pri terminih *Ateljeja reklamne in modne fotografije*.

- FUTUREVERSE konferenca - uvedba novih XR programskih modulov in kurikulumov v izobraževalne ustanove, Kristalna palača, Ljubljana, 2024
- Skladišče - zaključna razstava študentov 2. letnika Oddelka za fotografijo VIST, Ljubljana, 2024

Analize obremenjenosti s v 23/24 prenovljenimi oz. poenostavljenimi vprašalniki niso pokazale izboljšanja.

Glede ocen predmetov in izvajalcev ugotavljamo ohranjanje značilnosti prejšnjih let, in sicer:

- da so povprečne ocene predmetov 1. letnika 1. st. (3,25), z razponom od 2,1 (Teorija fotografije II) do 4,4 (Osvetljevalne tehnike), prav tako ocene izvajalcev predmetov tega letnika (3,75), z razponom od 2,5 do 5;
- ocene predmetov in izvajalcev višjih letnikov 1. st. so sledeče:
 - za predmete 2. l. 3,4 (2,0-4,8), izvajalce 3,6 (2,2-5);
 - za predmete 3. l. 3,65 (2,8-4,5), izvajalce 3,75 (2,5-5,0)

Povprečna in najnižja ocena za predmete in izvajalce 1. letnika sta bili nižji kot v 23/24, k čemur je ključno prispevala nizka ocena za predmet Teorija fotografije II.

Sicer so analize pokazale, da sta glavna vzroka za nižje ocene v 1. letniku dva, in sicer:

1. glavnino predmetnika 1. letnika predstavljajo temeljni teoretični predmeti, ki so za študente manj zanimivi, nepriljubljeni (odpor do njih prinašajo iz srednjih šol) in dokaj težki; le-ti so nižje ocenjeni kot ostali predmeti praktične narave, npr. Analogna temnica (predmet 4,0, izvajalec 4,4) in Osvetljevalne tehnike (predmet 4,4, izvajalca 4,2 in 5,0);
2. slabo predznanje in nizka stopnja angažiranosti študentov in zaradi tega zvrčanje krivde za neuspeh na predmete oz. izvajalce.

Prehodnost iz 1. v 2. letnik se je znižala (46,70 %, lani 90,90 %) iz 2. v 3. letnik pa smo v smeri uspeli ohraniti relativno visoko (ciljno) prehodnost. Prehodnost iz 2. v 3. letnik (prehod iz 22/23 v 23/24 je bila 90 % (leto prej 88,20 %).

Ugotavljamo, da se zadnja leta povečuje problem kampanjskega učenja, nezadostne uporabe literature in učenja po vprašanih namesto integralnega učenja snovi, prav tako pada sposobnost daljšega zbranega dela oz. pozornosti. Nove generacije si tudi ne delajo zapiskov na predavanjih, iz literature pa se niso vajeni učiti. Zato morajo pedagogi in šola kot celota vlagati vedno več naporov, da študenti dosegajo zadovoljive rezultate.

Pri skupnih projektih študentk in študentov fotografije in kozmetike je prišlo pri eni od ekip do resnejšega konflikta med enimi in drugimi zaradi po eni strani velikega angažiranja študentk kozmetike, po drugi strani pa velike pasivnosti študentov fotografije, kar je privedlo do razmisleka o prestavitvi te obveznosti študentom fotografije iz 2. v 3. letnik (Atelje).

b) število izvedenih kontaktnih ur, določenih s študijskim programom, ali drugih oblik dela s študenti:

Število kontaktnih ur je bilo izvedeno v skladu z učnimi načrti in letnim planom, in sicer v obliki predavanj, vaj, seminarskih vaj, projektov, individualnih vodenih vaj, konzultacij, študijskih krožkov ipd., zaradi dodatnih terminov pa deloma preseženo. Pri več predmetih so bili tudi dodani dodatni izpitni roki zaradi neuspešnega opravljanja izpitov.

Analiza vzrokov je pokazala, da imajo (še zlasti srednješolske) »covid« generacije bistveno večje težave pri izpolnjevanju obveznosti, in sicer nižji letniki zaradi slabih delovnih navad iz srednje šole, 3. letnik pa zaradi ne dovolj utrjenih znanj in nepripravljenosti ponoviti snovi iz nižjih letnikov. Slednje so

študenti nadoknadili z navedenimi ukrepi, nižjim letnikom pa privzgapamo delovne navade z vztrajanjem pri določenem nivoju znanja in prilagajanjem načina dela.

c) študijska gradiva in njihova prilagojenost načinom in oblikam poučevanja ter potrebam študentov:

Predpisana je temeljna in dodatna literatura, pri praktično vseh predmetih so objavljene drsnice, za večino vaj tudi skripte in/ali navodila, pri nekaterih predmetih posneta predavanja, kvizi ipd. CTK, ki je naša pogodbeno knjižnica, je na našo željo dopolnil knjižni fond z izbranimi naslovi, študenti pa imajo v šolnino vključeno članstvo v CTK in po želji v NUK.

č) delo študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZViS:

Razstavniki projekti, ki smo jih izvedli:

- Mednarodni festival OFF - skupinska razstava študentov 3. letnika Oddelka za fotografijo VIST, Bratislava, 2024
- Za fasado - Zaključna razstava študentov 3. letnika Oddelka za fotografijo VIST, Kino Šiška, Ljubljana, 2024
- Skladišče - zaključna razstava študentov 2. letnika Oddelka za fotografijo VIST, Ljubljana, 2024

d) praktično izobraževanje študentov:

Praktično izobraževanje (PI) je obvezni predmet 3. letnika v obsegu 8 ECTS (160 ur pri delodajalcu). Izvajanje PI je dobro regulirano in organizirano v skladu s sistemskimi dopolnitvami v 20/21 in pripadajočimi dokumenti.

V š.l. 23/24 je PI opravljalo 8 študentov. Analize zadovoljstva vseh deležnikov PI v š.l. 23/24 v smeri so pokazale naslednje:

- delodajalci/mentorji so ocenili študente s povprečno oceno **9,76** (v prejšnjih letih 9,80, 9,22, 9,76, 9,78);
- študenti so ocenili izvajanje PI, delodajalce in nosilko predmeta ocenili z naslednjimi ocenami:
 - o Zadovoljstvo s PI pri delodajalcu: **9,90** (v prejšnjih letih 9,82, 8,94, 8,60 in 9,96);
 - o Zadovoljstvo študentov z nosilcem PI in organizacijo/vlogo VIST: **9,80** (v prejšnjih letih 8,94, 8,43, 9,54)

Študenti dokaj sproti opravljajo prakso, tako da je število opravljenih praks in priznavanj približno enako številu vpisanih v 3. letnik.

Tudi posamezne ocene so visoke, brez odstopanj, ki bi kazala potrebo po ukrepanju, je pa potrebno pri interpretaciji teh rezultatov upoštevati malo število opravljenih praks in s tem ocen.

e) ustreznost urnikov, števila govornih ur ali dostopnosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev študentom:

Priprava in objava urnikov (vključno s prvimi izpitnimi roki po zaključku posameznega predmeta) je bila časovno izvedena v skladu z rokovnikom oz. je bil cilj, da je urnik za 1. st. za oktober pripravljen pred 20.9., za cel 1. semester pa po letnikih konec septembra oz. v začetku oktobra 2023, za 2. semester pa pred 15. 1. 24, presežen, saj so bili urniki pripravljeni in objavljeni pred navedenimi ciljnim roki.

Spremembe urnikov med letom (po objavi) so bile zelo redke, le v izjemnih primerih, nadomestni termini pa so bili napovedani vsaj 1 mesec vnaprej.

Z izvajalci predmetov so študenti lahko komunicirali preko e-pošte in MS Teams, kar so študenti s pridom izkoriščali, manj pa so izkoriščali možnost komunikacije po telefonu ali srečanj na šoli izven pouka, na govorilnih urah, ki jih ravno zato nismo vnaprej razpisovali, razen za posamezne predmete v izpitnih obdobjih. Učitelji in sodelavci so se sproti odzivali, razen v posameznih primerih. V takšnih primerih so se študenti obrnili na referat, ki je nato posredoval pri komunikaciji. Za namen komuniciranja s šolo in učitelji imajo vsi študenti in vsi učitelji/sodelavci e-naslove z domeno vist.si.

Redno so imeli študenti možnost ogleda izpitov po dogovoru ali v razpisanih terminih. V nekaterih primerih, ko študent večkrat ni bil uspešen na izpitu, smo z ogledom izpita pogojevali prijavo na naslednji izpitni rok, kar je večinoma obrodilo sadove.

- f) **materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:**
- g) **Kadri:** Ekipa je bila stabilna, potrjena je bila habilitacija Jureta Groma in imenovanje Igorja Prošiča v študijsko komisijo.
- h) **Materialne razmere:** Študenti so uporabljali specializiran studio, temnico in računalniške učilnice.

Ocena stanja

Izvajanje študijskih programov oz. smeri je potekalo v skladu z načrti izvajanja. Ocenjujemo, da so način, oblike in obseg izvajanja ustrezali vsebini in ciljem programa/smeri, ob upoštevanju potreb študentov ter pedagoškega in strokovnega osebja, s prilagajanjem specifičnim skupinam in generacijskim značilnostim, da bi bili doseženi optimalni učni izidi. Za to so zagotovljeni odlični materialni pogoji. Pedagoška ekipa je ustrezna.

Realizacija ukrepov iz SEP Fotografija 22/23:

- Definirati načela in principe dela s tujimi študenti in jih o tem tudi obveščati. – realizirano (sprejeta načela, nato vključena v Pravilnik o prilagoditvah izvajanja študija študentom z manj priložnostmi).
- Spodbujati študente k sistematičnemu sprotnemu učenju in uporabi literature z utemeljevanjem pomena takšnega učenja, sprotno spremljanje izpolnjevanja študijskih obveznosti in intervencije – permanentna naloga (referat, vodstvo, Študijska komisija, pedagogi). – realizirano, trajna naloga.
- Definirati omejitve glede opravljanja izpitov pri predmetih s praktičnimi vajami ter določiti rok za dokončanje vseh obveznosti pri vajah v tekočem letu. – **realizirano (Sklep senata, nato dopolnitev Študijskega reda)**
- Vidike umetne inteligence vključiti tudi v druge predmete po presoji nosilcev (nosilci predmetov). – **postopna realizacija glede na smiselnost.**
- Spremljati uporabo umetne inteligence pri delu študentov in ukrepati glede na ugotovitve (nosilci predmetov, dekan). – **realizirano, sprotno prilagajanje konceptov seminarских nalog ipd.**

Pomanjkljivosti v 24/25:

- Slabo predznanje in angažiranost zlasti novih študentov, kampanjsko učenje in učenje po vprašanih namesto integralnega učenja snovi, zmanjšanje delovnih navad novih generacij in posledično problemi s prehodnostjo iz 1. v 2. l. dodiplomskega študija.

- Hiter napredek GUI terja stalno posodabljanje koncepta in izvedbe predmeta »Literatura«.
- Neobvezno sodelovanje študentk kozmetike, ki opravljajo Modno in fotografsko ličenje, z ličenjem pri predmetu Atelje reklamne in modne fotografije v študiju fotografije, omogoča študentkam, da ne izkoristijo te priložnosti za pridobivanje izkušenj.

Ukrepi in roki za odpravljanje pomanjkljivosti:

- Spodbujati študente k sistematičnemu sprotnemu učenju in uporabi literature z utemeljevanjem pomena takšnega učenja, sprotno spremljanje izpolnjevanja študijskih obveznosti in intervencije – permanentna naloga (referat, vodstvo, Študijska komisija, pedagogi, Študentski svet).
- Podrobno razdelati izvedbo in zagotoviti ustrezne materialne pogoje (vodstvo, nosilka predmeta).
- Izvedbo predmeta »Literatura« redno prilagajati napredku GUI (nosilka predmeta)
- Zmanjšati število izpitnih rokov na maksimalno 6-8/š.l. in na to opozoriti študente ter jih usmerjati pri načrtovanju opravljanja izpitov (referat).
- Koncept skupnih projektov študentk in študentov kozmetike in fotografije prilagoditi tako, da bo težišče na študentkah kozmetike, manko znanj študentov fotografije pa se nadomesti s prisotnostjo mentorja za fotografijo, pri čemer morata biti učni izid študentk kozmetike in kakovost projektov neokrnjena.
- Preveriti potrebe po nabavi novih oz. nadomestnih naprav in realizirati nabavo glede na potrebe in možnosti (nosilci predmetov, vodstvo).

5. Standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.

a) ali je vsem študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom, omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija:

Celotna ekipa vlaga veliko naporov to, da bi čim več študentov uspelo opravljati obveznosti, ne da bi pri tem zmanjševali kriterije uspešnosti in s tem namenom tudi sproti sprejemamo in prilagajamo ukrepe. Za boljšo reguliranost in preglednost možnosti smo tudi sprejeli Pravilnik o prilagoditvah izvajanja študija študentom z manj priložnostmi.

V skladu s tem je bil v skladu s sklepi Študijske komisije študentom s posebnimi potrebami omogočen daljši čas pisanja izpitov, prav tako tujkam v 1. letniku, ki smo priskrbeli tutorja za lažje opravljanje ustnih izpitov.

Pogoji za opravljanje izpita ter način ocenjevanja in struktura ocene so bili razloženi in objavljeni na začetku posameznega predmeta, točkovanje in lestvica za ocenjevane pa tudi na izpitnih polah. Študentom so bili omogočeni ogledi izpitov ter posveti glede nadaljnega dela, pritožbe pa so bile mogoče v skladu s Statutom/Študijskim redom, vendar pritožb v tem š.l. ni bilo.

Prvi izpitni rok je bil pri vsakem predmetu ca 2 tedna po zaključku predmeta in objavljen v urniku posameznega predmeta. Posebej so bili v začetku posameznega semestra objavljeni redni izpitni roki v izpitnih obdobjih (najmanj 2 roka/obdobje, razen, če za to ni bilo potrebe), dodanih pa je bilo še nekaj dodatnih izpitnih rokov izven rednih izpitnih obdobji glede na potrebe..

Omogočeno je popravljanje ocen na enem roku za vsak predmet, za kar se ni odločil noben študent.

Pogoji za napredovanje so določeni s študijskim programom in so objavljeni. V primeru neizpolnjevanja vseh pogojev za napredovanje odloča Študijska komisija glede na delež neopravljenih predmetov in vsebino teh predmetov. V nekaj primerih je na prošnjo študentov odobrila napredovanje z omejitvami opravljanja predmetov v višjem letniku glede na vsebine, ki jih še niso opravili.

Študente spodbujamo k dokončevanju študija z izvajanjem t.i. diplomskega seminarja večkrat letno, mejlingi, osebnimi pogovori, periodičnim opozarjanjem na roke in veljavnost tem diplomskih nalog, uvedbo diplomskega izpita 5 let od vpisanega 3. letnika, gradacijo cene zagovora glede na št. let od vpisanega 3. oz. 2. letnika idr.

b) ali je vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karijerne poti:

Vsem je bilo zagotovljeno spoštovanje avtonomije v okviru zakonodajnih omejitev ter z internimi akti določenimi pravili, vizijo, poslanstvom in strategijo ter usklajevanjem vsebin in načina izvajanja dejavnosti, ob strokovni in organizacijski pomoči ekipe VIST. Odstopi niso bili zaznani.

c) obveščenost deležnikov v skladu s 7. standardom 12. člena meril:

Svoje deležnike in javnost je VIST obveščal o študijskih programih in svoji dejavnosti preko razpisa za posamezno študijsko leto, objavami na spletni strani vist.si, preko objave SEP, sestankov, mejlingov, družbenih omrežjih in medijskih objavah, na sejmih Informativa, informativnih dnevih, individualnih informativnih dnevih, s predstavitvami na nekaterih srednjih šol.

Za obveščanje javnosti oz. promocijo študijskih programov imamo sklenjeno z relevantnim podjetjem, ki vodi kampanje za Slovenijo in občasno za Hrvaško, v 23/24 pa smo sklenili pogodbo tudi s podjetjem za promocijo naših programov v tujini ter izvedli podrobno predstavitev programov in delovanja. Vendar pa večina študentov iz tujine prihaja na študij k nam neposredno.

Ocena stanja

Delo je potekalo v skladu s standardom, odstopov in posebnosti nismo zaznali. Potrebno je nadaljevanje aktivnosti za čim boljše učne izide in zaključevanje študija.

6. ZAKLJUČEK

Kakovost je integralni del delovanja VIST. Zagotavlja zelo dobre pogoje izvajanja študijskega programa Fotografija 1. st v skladu s standardi kakovosti in plani, skrbi za čim boljše učne izide tudi s prilagajanjem izvajanja glede na generacijske značilnosti in z individualnim pristopom. Izvajanje in učne izide sprti spremlja z različnih vidikov, sprti identificira morebitne težave in sprti ukrepa, sistemske ukrepe izvaja na podlagi planov, ki temeljijo tudi na ugotovitvah SE. Pedagoško, projektno, umetniško in strokovno delo so medsebojno tesno povezani, in na podlagi tega, razvoja stoke ter potreb trga dela, s katerim ima VIST odlične povezave, program dopolnjuje. Študenti imajo možnost vključevanja v razstavne in druge projekte in programe, svoje kompetence pa lahko razvijajo tudi kot demonstratorji.

VIST nadaljuje z uveljavljanjem koncepta, da študenti ne le pridobivajo poglobljena znanja, temveč jih znajo uporabljati, da razvijajo sposobnosti in kompetence s sistematičnim učenjem, povezovanjem znanja in kritičnim odnosom do (ad hoc) informacij, s tem pa tudi za uveljavljanje znanja/kompetenc in poklica ter razvoj stroke. Zato pa komisija za kakovost, pedagoško osebje in vodstvo VIST odločno nasprotujemo uvajanju mikro- in nano- metod učenja, ki se kažejo kot prihajajoči trend, saj menimo,

da to vodi k zmanjševanju sposobnosti študentov, namesto da bi metode poučevanja spodbujale k povečevanju le-teh.

Samoevalvacija za leto 2023/24 potrjuje, da je Oddelek za fotografijo uspešno izvedel strateški premik k sodobnim tehnologijam. Ključna dosežka sta **uvedba smeri Vzporedne resničnosti in optimizacija pedagoškega procesa** s povezovanjem letnikov.

Ključne naloge za 2024/25:

1. Uspešen zagon smeri Vzporedne resničnosti (XR).
2. Optimizacija obsega diplomskih nalog.
3. Posodobitev strojne opreme za potrebe generativne AI in VR vsebin.